

Brussel, 10 september 2025
(OR. en)

12389/25

Interinstitutioneel dossier:
2025/0084 (COD)

CODEC 1189
COH 166
SOC 589
ENER 422
ENV 792
CADREFIN 159
PE 52

INFORMATIEVE NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie - Resultaat van de eerste lezing van het Europees Parlement (Straatsburg, 8 tot en met 11 september 2025)

I. INLEIDING

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 294 VWEU en de Gemeenschappelijke Verklaring over de wijze van uitvoering van de medebeslissingsprocedure¹ hebben er tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie een aantal informele contacten plaatsgevonden om over dit dossier in eerste lezing tot een akkoord te komen.

Op 7 mei 2025 heeft de plenaire vergadering van het Europees Parlement het verzoek van de Commissie regionale ontwikkeling (REGI) om te handelen overeenkomstig artikel 170 (urgentieprocedure) goedgekeurd.

¹ PB C 145 van 30.6.2007, blz. 5.

In dit verband heeft de voorzitter van de Commissie regionale ontwikkeling (REGI), Dragoş BENEA (S&D, RO), namens REGI een compromisamendement (amendementen nrs. 77 en 78) op het bovengenoemde voorstel voor een verordening ingediend, waarvoor hij een ontwerpverslag had opgesteld. Over dit amendement was tijdens de bovengenoemde informele contacten overeenstemming bereikt. Daarnaast heeft de Linkse Fractie twee amendementen ingediend (nrs. 79 en 80), de fractie Verts/ALE zeven amendementen (nrs. 81 en 83-88) en de Renew-Fractie drie amendementen (nrs. 82, 89 en 90).

II. STEMMING

Bij de stemming van 10 september 2025 heeft de plenaire vergadering het compromisamendement (amendementen nrs. 77 en 78) op het bovengenoemde voorstel voor een verordening aangenomen. Er werden geen andere amendementen aangenomen. Het aldus geamendeerde Commissievoorstel vormt het standpunt van het Parlement in eerste lezing, dat in de wetgevingsresolutie in de bijlage is opgenomen².

Het standpunt van het Parlement is conform wat eerder door de instellingen is overeengekomen. De Raad zou dan ook moeten kunnen instemmen met het standpunt van het Parlement.

Vervolgens kan de wetgevingshandeling worden vastgesteld in de formulering die overeenstemt met het standpunt van het Parlement.

² In het standpunt van het Parlement dat is weergegeven in de wetgevingsresolutie zijn de wijzigingen ten opzichte van het Commissievoorstel aangegeven. Toevoegingen aan de tekst van de Commissie zijn *vetgedrukt en gecursiveerd*. Het symbool “■” staat voor geschrapte tekst.

P10_TA(2025)0177

Wijziging van het EFRO, het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 10 september 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie (COM(2025)0123 – C10-0063/2025 – 2025/0084(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2025)0123),
- gezien artikel 294, lid 2, en de artikelen 175, 177, 178 en 322 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C10-0063/2025),
- gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien de begrotingsbeoordeling door de Begrotingscommissie,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 29 april 2025¹,
- gezien het advies van het Comité van de Regio's van 15 mei 2025²,
- gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 23 juli 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
- gezien de artikelen 60 en 58 van zijn Reglement,
- gezien het advies van de Commissie veiligheid en defensie,

¹ PB C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² PB C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

- gezien de brieven van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid en de Commissie vervoer en toerisme,
 - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A10-0129/2025),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. neemt kennis van de verklaring van de Commissie die als bijlage bij deze resolutie is gevoegd en in de C-serie van het *Publicatieblad van de Europese Unie* zal worden gepubliceerd;
 3. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 10 september 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 175, 177, 178 en 322,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's²,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure³,

¹ PB C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj>.

² PB C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj>.

³ Standpunt van het Europees Parlement van 10 september 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De afgelopen jaren wordt de geopolitieke dynamiek gekenmerkt door grote onzekerheid, waardoor een grondige herevaluatie van de strategische autonomie en de veerkracht van de Unie alsook ***de bescherming van de democratische beginselen en de rechtsstaat*** noodzakelijk is; daarnaast moeten de uitdagingen van de groene, sociale en technologische transitie worden aangepakt. Deze gelijktijdige transitie tonen aan dat het dringend nodig is om de innovatiekloof te dichten, de decarbonisatie-inspanningen te versnellen teneinde het economische concurrentievermogen te versterken, en de externe afhankelijkheid te verminderen door toeleveringsketens te diversifiëren, in eigen regio geproduceerde groene energie op te schalen en te investeren in kritieke sectoren.
- (2) Als belangrijkste investeringsinstrument van de Unie binnen het meerjarig financieel kader stimuleert het cohesiebeleid gerichte investeringen die bijdragen tot economische, sociale en territoriale cohesie ***zoals beschreven in artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 174 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)***, en pakt het tegelijkertijd nieuwe uitdagingen aan. ***Bovendien wordt in de tussentijdse evaluatie veel waarde gehecht aan het beginsel van partnerschap en het beginsel van bestuur op verschillende niveaus om een doeltreffende, regionale uitvoering van het cohesiebeleid te waarborgen waarbij de burger centraal staat. Daarom moet elke herschikking in het kader van de tussentijdse evaluatie plaatsvinden in overeenstemming met de Europese gedragscode inzake partnerschap⁴.***

⁴ Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 240/2014 van de Commissie van 7 januari 2014 betreffende de Europese gedragscode inzake partnerschap in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen (PB L 74 van 14.3.2014, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

- (3) Het rechtskader voor cohesiebeidsprogramma's voorziet in een tussentijdse evaluatie in 2025, die een tijdige en unieke gelegenheid biedt om de programma's te heroriënteren op het aanpakken van nieuwe uitdagingen en kansen, de uitvoering te versnellen en de doeltreffendheid ervan te vergroten om tegemoet te komen aan zowel oude als nieuwe prioriteiten van de Unie, ***onverminderd andere rechtshandelingen van de Unie of het volgende meerjarig financieel kader.***
- (4) ***Gezien het belang van horizontale randvoorwaarden die gelden voor alle specifieke doelstellingen en de criteria die noodzakelijk zijn om te beoordelen of aan die voorwaarden is voldaan, in de zin van artikel 15, lid 1, tweede alinea, van en bijlage III bij Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad⁵ met het oog op het doeltreffende en efficiënte gebruik van de totale door die fondsen van de Unie verleende steun van de Unie en de noodzaak om het praktische effect van die fondsen van de Unie te waarborgen, mogen de bedragen die het in artikel 86, lid 1, tweede alinea, van die verordening bedoelde flexibilitetsbedrag overschrijden en die in het kader zijn van specifieke doelstellingen die onderworpen zijn aan een negatieve beoordeling door de Commissie op basis van de toepassing van de horizontale randvoorwaarden, niet worden onderworpen aan een programmawijziging of overdracht op basis van de nieuwe prioriteiten en flexibiliteit waarin is voorzien in de wijzigingsbepalingen van deze verordening.***

⁵ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

Een dergelijke evenredige maatregel vormt een noodzakelijke stimulans, om ervoor te zorgen dat het recht en de praktijk van de lidstaten blijven voldoen aan deze horizontale randvoorwaarden en dat de door de fondsen van de Unie gedekte uitgaven voldoen aan de doelstellingen van de Unie. Aangezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad⁶ horizontaal van toepassing is, moet hetzelfde vereiste gelden voor de bedragen die overeenstemmen met vastleggingen die zijn opgeschort door op grond van die verordening vastgestelde maatregelen. Bedragen binnen het in artikel 86, lid 1, tweede alinea, van Verordening (EU) 2021/1060 bedoelde flexibiliteitsbedrag die overeenstemmen met de specifieke doelstellingen die onderworpen zijn aan een negatieve beoordeling door de Commissie op basis van de toepassing van de horizontale randvoorwaarden, kunnen worden onderworpen aan een programmawijziging of overdracht op basis van nieuwe prioriteiten, mits die nieuwe prioriteiten in overeenstemming zijn met de doelstellingen die worden nagestreefd door de horizontale randvoorwaarden.

⁶ Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- (5) In haar mededeling van 29 januari 2025 getiteld “Het EU-kompas voor concurrentievermogen” en haar mededeling van 26 februari 2025 getiteld “De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie” en het bijbehorende actieplan voor betaalbare energie presenteerde de Commissie een concreet traject voor Europa om zijn concurrentievermogen te herstellen en duurzame welvaart veilig te stellen. Het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds, opgericht bij Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad⁷, ondersteunen reeds investeringen voor klimaatdoelstellingen zoals vastgesteld in Verordening (EU) 2021/1060. De lidstaten moeten echter hun inspanningen opvoeren om ervoor te zorgen dat decarbonisatie een motor is voor groei van de Europese industrieën en de welvaart van de Europese burgers, onder meer door de steun voor schone technologie en de transitie naar schone energie op te voeren, te investeren in energie-infrastructuurprojecten die een echte energie-unie kunnen waarborgen, en de decarbonisatie van productieprocessen en producten te ondersteunen.

⁷ Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

- (6) Gezien de ongekenkende geopolitieke instabiliteit en de noodzaak voor de Unie om haar eigen defensie **en civiele paraatheid** te verzekeren, moet de financiering van het cohesiebeleid snel worden gemobiliseerd om investeringen in defensievermogens **en civiele veiligheid** rechtstreeks te ondersteunen. Daarom moeten nieuwe specifieke doelstellingen worden vastgesteld voor steun uit het EFRO en het Cohesiefonds om de industriële capaciteit in de defensiesector te financieren en investeringen in veerkrachtige infrastructuur voor defensie of voor tweërlei gebruik mogelijk te maken, onder meer met het oog op de bevordering van militaire mobiliteit **en het verbeteren van de civiele paraatheid, met inbegrip van cyber- en civiele veiligheid die niet noodzakelijkerwijs verband houden met mobiliteit**, in overeenstemming met het toepassingsgebied van die fondsen **en het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”, en in samenwerking met regionale en lokale autoriteiten. Daarnaast moet het mogelijk zijn civiele paraatheid te ondersteunen als onderdeel van territoriale en lokale ontwikkelingsstrategieën.** De industriële capaciteiten ter bevordering van defensievermogens moeten betrekking hebben op de technologische ontwikkeling en productie van defensieproducten en andere producten voor defensiedoeleinden, zoals gedefinieerd in Verordening (EU) 2025/1106 van de Raad⁸, met name die waarnaar wordt verwezen in artikel 1 van die verordening.

⁸ Verordening (EU) 2025/1106 van de Raad van 27 mei 2025 tot vaststelling van het instrument “Optreden voor de veiligheid van Europa (SAFE) door middel van versterking van de Europese defensie-industrie” (PB L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

De lidstaten worden aangespoord gebruik te maken van de mogelijkheid waarin het huidige rechtskader voorziet om de hun in gedeeld beheer toegewezen middelen vrijwillig over te hevelen naar programma's in direct beheer met defensie- en veiligheidsdoelstellingen. In dat verband zouden overdrachten naar de middelen voor militaire mobiliteit van de Connecting Europe Facility (CEF) gecoördineerde interventies waarborgen langs de militaire mobiliteitscorridors die in het gezamenlijk witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030 van de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie van 19 maart 2025 worden genoemd. ***De lidstaten moeten bij de ondersteuning van dergelijke investeringen in voorkomend geval rekening houden met de subsidiabiliteitscriteria van artikel 9 van Verordening (EU) 2021/697 van het Europees Parlement en de Raad⁹ en de subsidiabiliteitsregels die zijn vastgelegd in artikel 16 van Verordening (EU) 2025/1106 of de desbetreffende bepalingen van programma's voor de Europese defensie-industrie. Investeringen in infrastructuur en capaciteit voor tweërlei gebruik moeten prioriteit krijgen.***

⁹ Verordening (EU) 2021/697 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 tot oprichting van het Europees Defensiefonds en tot intrekking van Verordening (EU) 2018/1092 (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

- (7) *Er moet sprake zijn van bijzondere aandacht en uitzonderlijke steun voor de oostelijke grensregio's van de Unie, die grenzen aan Rusland, Belarus en Oekraïne, gezien de unieke uitdagingen op veiligheidsgebied waarmee zij te kampen hebben en hun geopolitieke belang. Die regio's zijn bijzonder kwetsbaar voor externe dreigingen, waaronder hybride aanvallen. Het versterken van de lokale defensievermogens en de veerkracht van gemeenschappen in die regio's is van essentieel belang, niet alleen om potentiële agressie te ontmoedigen en de Europese veiligheid te waarborgen, maar ook om de regionale ontwikkeling te ondersteunen, de sociale cohesie te bevorderen, werkgelegenheid te scheppen en de levensomstandigheden te verbeteren.*
- (8) *Bij de toewijzing en besteding van middelen in het kader van het cohesiebeleid voor defensiegerelateerde doelstellingen moeten de lidstaten prioriteit toekennen aan projecten die de werkgelegenheid, de ontwikkeling van vaardigheden en industriële diversificatie op regionaal niveau bevorderen. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de ondersteuning van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en regionale clusters die actief zijn op het gebied van technologieën voor tweërlei gebruik, cyberbeveiliging, en artificiële intelligentie, waarbij moet worden gewaarborgd dat dergelijke investeringen de strategische belangen van de Unie dienen en bijdragen tot de doelstelling van economische, sociale en territoriale cohesie.*

- (9) *Investeringsen in de verbetering van vervoersnetwerken met het oog op de naleving van militaire vereisten leveren ook aanzienlijke baten op voor de civiele mobiliteit, economische connectiviteit en crisisresponscapaciteit in de Unie. Dergelijke investeringen verbeteren de grensoverschrijdende infrastructuur, nemen knelpunten weg, verbeteren de paraatheid en dragen bij tot de veerkracht van regio's en kritieke toeleveringsketens. Bovendien dragen vervoersknooppunten die de snelle uitrol van noodhulpdiensten en de distributie van essentiële voorzieningen mogelijk maken aanzienlijk bij tot de continuïteit van vitale functies en de nationale veiligheid.*
- (10) Voorts moeten aanvullende financieringsmogelijkheden worden geboden om snel liquiditeit te injecteren om de dringendste behoeften te dekken wat investeringen betreft in versterkte defensievermogens *en infrastructuur, door in het bijzonder prioriteit te geven aan vermogens en infrastructuur voor tweërlei gebruik, en civiele paraatheid.* Met name moet worden voorzien in aanvullende eenmalige voorfinanciering van **20** % van de bedragen die zijn geprogrammeerd in het kader van *dergelijke* specifieke prioriteiten in het kader van de relevante beleidsdoelstellingen van het EFRO en het Cohesiefonds, en in de mogelijkheid om een *hoger* medefinancieringspercentage van de Unie toe te passen.

- (11) Het EFRO en het Cohesiefonds kunnen, binnen hun respectieve toepassingsgebied van de steun, reeds voorzien in de ondersteuning van investeringen die bijdragen tot de doelstellingen van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP), dat is opgericht bij Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰ en tot doel heeft het technologische leiderschap van Europa te versterken. Om te voorzien in verdere stimulansen voor investeringen uit het EFRO en het Cohesiefonds op die kritieke gebieden moet de beperking van de totale bijdrage van het EFRO en het Cohesiefonds tot die prioriteiten worden geschrapt en moet de mogelijkheid voor de lidstaten om een hogere voorfinanciering voor gerelateerde programmawijzigingen te ontvangen, worden verlengd.
- De prioriteiten ter ondersteuning van investeringen die bijdragen tot de STEP-doelstellingen in het kader van een verzoek tot programmawijziging dat uiterlijk op 31 maart 2025 bij de Commissie werd ingediend, dienen de uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering te ontvangen die van toepassing was op het moment van indiening van dat verzoek.*** Voorts moeten de mogelijkheden voor de financiering van productieve investeringen die bijdragen tot STEP-doelstellingen in andere ondernemingen dan kmo's, van toepassing zijn op alle ***lidstaten en regio's met een bbp per hoofd van de bevolking dat lager ligt dan het EU- 27- gemiddelde*** worden uitgebreid, ***met behoud van een focus op kmo's.***

¹⁰ Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

Dergelijke investeringen moeten ook mogelijk zijn in regio's waar zij industriële aanpassingen in verband met de digitale transitie faciliteren, met inbegrip van digitale capaciteiten in cloudcomputing, AI en supercomputing, en de decarbonisatie en circulariteit van productieprocessen en producten, zoals in de automobiellindustrie of de energie-intensieve industrieën. Daarnaast moet de mogelijkheid voor investeringen die bijdragen tot STEP-doelstellingen om productieve investeringen in andere ondernemingen dan kmo's te financieren uit het bij Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad¹¹ opgerichte Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), worden uitgebreid tot alle investeringen, ***met behoud van een focus op kmo's***, wanneer dergelijke investeringen noodzakelijk zijn voor, onder meer, de uitvoering van het plan voor een rechtvaardige transitie en voor het scheppen van banen.

¹¹ Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).

- (12) Om de energiezekerheid te vergroten, de energietransitie te versnellen en schone mobiliteit te bevorderen, moeten investeringen in het kader van STEP en de faciliteit voor infrastructuur voor alternatieve brandstoffen waarin Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad¹² voorziet, worden aangevuld met een nieuwe specifieke doelstelling voor het EFRO en het Cohesiefonds in het kader van beleidsdoelstelling 2 om interconnectoren en de bijbehorende **transmissie-, distributie-, opslag- en ondersteunende infrastructuur** te bevorderen, **en die infrastructuur te beschermen en te vrijwaren**, en de uitrol van oplaadinfrastructuur te **intensiveren**. **Ondersteunende energie-infrastructuur verwijst naar alle faciliteiten, uitrusting en systemen die de interconnectie van transmissiesystemen van de lidstaten ondersteunen door de opwekking, transmissie, distributie en opslag van energie mogelijk te maken.** Om de investeringen op die gebieden te versnellen, moeten prioriteiten voor die specifieke doelstelling profiteren van een aanvullende eenmalige voorfinanciering van **20 %** van de in het kader van die prioriteiten geprogrammeerde bedragen en van de mogelijkheid om een **hoger** medefinancieringspercentage van de Unie toe te passen. Van de beheerautoriteiten wordt verwacht dat zij een maximaal bedrag aan particuliere financiering pogen aan te trekken, indien dit relevant is. Dankzij die verhoogde investeringsinspanningen zullen energie-intensieve sectoren toegang krijgen tot stabielere en diversere energiebronnen in een minder gefragmenteerde interne energiemarkt, waardoor hun duurzaamheid en concurrentievermogen worden versterkt. Bovendien stelt de uitbreiding van de EFRO-steun voor decarbonisatieprojecten energie-intensieve industrieën in staat prioriteit te geven aan innovaties met een grote impact die zijn afgestemd op de klimaatdoelstellingen van de Unie.

¹² Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU (PB L 234 van 22.9.2023, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj>).

- (13) Belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's), namelijk projecten ter ondersteuning en bevordering van grootschalige, grensoverschrijdende projecten die worden geacht van essentieel belang te zijn voor de economische groei, innovatie en het concurrentievermogen van de Unie, worden geacht verenigbaar te zijn met de interne markt wanneer zij grensoverschrijdende samenwerking binnen Europa voor innovatieve technologieën of pan-Europese infrastructuur mogelijk maken. Om het ontwerp van nieuwe IPCEI's en de uitvoering van de bestaande te helpen versnellen, moet steun uit het EFRO voor investeringen in projecten die deelnemen aan een IPCEI in alle regiocategorieën worden toegestaan, op voorwaarde dat de Commissie die steun op grond van artikel 107, lid 3, punt b), VWEU als verenigbaar met de interne markt heeft aangemerkt, waarbij rekening is gehouden met de mededeling van de Commissie van 25 november 2021 getiteld "Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun ter bevordering van de verwezenlijking van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang". Voorts moeten voor concrete acties die bijdragen tot een door de Commissie goedgekeurd IPCEI vereenvoudigde selectieprocedures gelden.

- (14) Betaalbare **en duurzame** huisvesting is een andere uitdaging die op de voorgrond is getreden als gevolg van de aanzienlijke prijs- en huurstijgingen in de afgelopen jaren. ***Vooral kansarme groepen en gezinnen met een laag inkomen of middeninkomen worden daardoor getroffen; zij hebben meer moeite om toegang krijgen tot huisvesting en lopen een groter risico op dakloosheid.*** Om de lidstaten en regio's te stimuleren om, binnen hun respectieve toepassingsgebied van de steun, investeringen uit het EFRO en het Cohesiefonds in de bouw en renovatie van betaalbare **en duurzame** woningen, met inbegrip van sociale huisvesting, te verdubbelen, moeten in het kader van verschillende beleidsdoelstellingen nieuwe specifieke doelstellingen worden vastgesteld om flexibiliteit te bieden voor de programmering van huisvestingsprojecten in het kader van specifieke prioriteiten, ***waarbij wordt erkend dat de definitie van betaalbaarheid kan verschillen naargelang van de omstandigheden in elke lidstaat.*** Dergelijke prioriteiten ***moeten verenigbaar zijn met Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad***¹³ **en** moeten de mogelijkheid inhouden om een ***hoger*** medefinancieringspercentage van de Unie en een aanvullende eenmalige voorfinanciering van ***20 %*** van de geprogrammeerde bedragen toe te passen om de lasten voor de overheidsbegrotingen ***in alle regiocategorieën*** te verlichten. Bijvoorbeeld investeringen in het kader ***van de beginselen en waarden*** van het Nieuw Europees Bauhaus moeten ten volle gebruikmaken van die nieuwe mogelijkheden. Kosten die voortvloeien uit de tijdelijke huur van alternatieve accommodatie voor de bewoners tijdens de renovatie kunnen ook in aanmerking komen voor steun in het kader van dergelijke prioriteiten. Het is ook passend de steun uit het JTF in dat verband te verduidelijken.

¹³ Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PB L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

- (15) Water speelt een cruciale rol als hulpbron voor de voedsel-, energie- en economische zekerheid. Die rol als hulpbron is ook een belangrijk aspect van het waarborgen van klimaatbestendigheid. Gezien de uitdagingen die de gevolgen van de klimaatverandering voor de watervoorraden met zich meebrengen, moeten verdere investeringen in waterweerbaarheid worden aangemoedigd. De uitvoering van de wetgeving inzake water- en mariene bescherming moet worden verbeterd, de waterefficiëntie moet worden verbeterd, waterschaarste moet worden aangepakt en er moet dringend vooruitgang worden geboekt in de richting van een waterweerbaar Europa. Voor die uitvoering zijn aanzienlijke investeringen nodig, ***onder meer in hergebruik van water voor niet-agrarische doeleinden, blauwe biotechnologie, infrastructuur om waterstress tegen te gaan en droogte te voorkomen, de uitrol van op de natuur gebaseerde oplossingen, het ecologisch herstel van zoetwaterecosystemen en een betere behandeling van afvalwater. Voor bevolkingsgroepen die wonen in regio's die zwaar worden getroffen door waterschaarste, kan ook ontzilting, mits die op duurzame wijze wordt uitgevoerd, zoals bedoeld in de mededeling van de Commissie van 4 juni 2025 getiteld "Europese strategie voor waterveerkracht", een sleutelrol spelen bij het waarborgen van een veilige toegang tot water en moet zij daarom in aanmerking komen voor steun.*** Daarom is het passend een verwijzing naar veilige toegang tot water, duurzaam waterbeheer, ***waaronder geïntegreerd waterbeheer***, en waterweerbaarheid op te nemen in de specifieke doelstelling in het kader van beleidsdoelstelling 2 om proactief, risicogebaseerd beheer en een grotere paraatheid mogelijk te maken. ***Nieuwe*** specifieke prioriteiten die voor die specifieke doelstelling zijn vastgesteld, moeten ook profiteren van een aanvullende eenmalige voorfinanciering van **20** % van de geprogrammeerde bedragen en van de mogelijkheid van een ***hogere*** medefinancieringspercentage om te voorzien in stimulansen voor cruciale investeringen op dat gebied.

Het moet ook mogelijk zijn om uit het JTF steun te verlenen voor watergerelateerde investeringen indien met dergelijke investeringen acute waterstress wordt aangepakt, de klimaatveerkracht wordt vergroot en de transitie naar een duurzame en gediversifieerde lokale economie wordt ondersteund, zelfs als dit niet rechtstreeks verband houdt met bodemherstelprojecten.

- (16) Om de lidstaten in staat te stellen in het kader van de tussentijdse evaluatie een zinvolle herprogrammering uit te voeren en de middelen toe te spitsen op die nieuwe strategische prioriteiten van de Unie, moeten aanvullende beperkingen worden opgeheven. Wat de vereisten inzake thematische concentratie betreft, is het passend de lidstaten toe te staan bedragen die zijn geprogrammeerd voor nieuwe strategische prioriteiten, ***ongeacht of de lidstaten zich houden aan de thematische concentratie op nationaal niveau of op het niveau van de regiocategorie***, met inbegrip van die welke bijdragen aan STEP-doelstellingen, mee te tellen bij de bedragen die nodig zijn om de naleving van de vereisten inzake thematische concentratie te waarborgen. De flexibiliteit met betrekking tot de vereisten inzake thematische concentratie moet gepaard gaan met enige flexibiliteit met betrekking tot de berekening van de klimaatbijdrage voor het EFRO en het Cohesiefonds op grond van artikel 6 van Verordening (EU) 2021/1060, met inachtneming van de algemene vereisten van dat artikel. Daarnaast moeten de lidstaten de mogelijkheid krijgen om middelen uit het EFRO en het Cohesiefonds bij te dragen aan het lidstaatcompartiment van het InvestEU-fonds dat is opgezet bij Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad¹⁴ om deze middelen aan te wenden via het in het InvestEU-programma op te nemen financieringsinstrument.

¹⁴ Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

Ten slotte moeten de lidstaten, om in het kader van de tussentijdse evaluatie een alomvattende herprogrammering van de nieuwe strategische prioriteiten mogelijk te maken, extra tijd krijgen om hun beoordeling van het resultaat van de tussentijdse evaluatie en hun indiening van daarmee verband houdende programmawijzigingen aan te vullen. Die extra tijd voor herprogrammering moet ook gelden voor JTF-middelen die samen met middelen uit het EFRO of het Cohesiefonds *of* middelen **van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+)** als vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad¹⁵ in een programma zijn opgenomen. ***Wijzigingen van programma's in het kader van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" (Interreg) worden overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶ ingediend.***

¹⁵ Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1296/2013 (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>).

¹⁶ Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 betreffende specifieke bepalingen voor de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" (Interreg) ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en door externe financieringsinstrumenten (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).

- (17) Om de uitvoering van cohesiebeidsprogramma's in het algemeen te versnellen en de nodige liquiditeit te injecteren voor belangrijke investeringen die moeten worden uitgevoerd, moet aanvullende eenmalige voorfinanciering voor het EFRO en het Cohesiefonds worden betaald voor programma's in het kader van zowel de doelstelling "investeren in werkgelegenheid en groei" als de doelstelling "Interreg", wanneer de herprogrammering betrekking heeft op een aanzienlijk deel van het totale programma. Het voorfinancieringspercentage moet verder worden verhoogd voor bepaalde programma's in het kader van de doelstelling "investeren in werkgelegenheid en groei" voor een of meer aan Rusland, Belarus of Oekraïne grenzende regio's van NUTS-niveau 2, gezien de negatieve gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne voor die regio's. Om herprogrammering naar kernprioriteiten in het kader van de tussentijdse evaluatie aan te moedigen, mag de aanvullende eenmalige voorfinanciering alleen beschikbaar zijn wanneer in dat verband een bepaalde drempel voor de overheveling van financiële middelen naar specifieke cruciale prioriteiten wordt bereikt.

- (18) Om rekening te houden met de tijd die nodig is om investeringen in het kader van de tussentijdse evaluatie te heroriënteren en een optimaal gebruik van de beschikbare middelen mogelijk te maken, moet de uiterste datum voor de subsidiabiliteit van de uitgaven en de regels inzake vrijmaking worden aangepast voor programma's waarbij middelen worden overgeheveld naar strategische prioriteiten in het kader van de tussentijdse evaluatie. Het moet ook mogelijk zijn een **hogere** medefinancieringspercentage toe te passen op prioriteiten in programma's in het kader van de doelstelling "investeren in werkgelegenheid en groei" voor een of meer aan Rusland, Belarus of Oekraïne grenzende regio's van NUTS-niveau 2, **rekening houdend met** de negatieve gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne voor die regio's, **en met inachtneming van de noodzaak van de tijdige afsluiting van programma's, de start van nieuwe programma's en de volledige absorptie van de financiering van het programma.**
- (19) De tussentijdse evaluatie moet ook worden gebruikt om de cruciale rol van steden **en functionele stedelijke gebieden** bij de verwezenlijking van vele doelstellingen van de Unie te versterken door de lidstaten de mogelijkheid te bieden, **in nauwe samenwerking met de regionale en lokale autoriteiten en rekening houdend met de specifieke regionale kenmerken en het toepassingsgebied van het cohesiebeleid**, financiële middelen uit het EFRO over te hevelen ter versterking van het Stedelijk Europa-initiatief als bedoeld in artikel 12 van Verordening (EU) 2021/1058. Om de toepassing van belangrijke innovatieve acties in het kader van het Stedelijk Europa-initiatief te vergemakkelijken, moeten dergelijke acties bovendien in aanmerking komen voor een vereenvoudigde selectieprocedure voor steun in het kader van cohesiebeidsprogramma's. Om meer flexibiliteit te krijgen bij het gebruik van de middelen zouden de lidstaten ook de mogelijkheid moeten hebben om EFRO-middelen van hun programma's in het kader van de doelstelling "investeren in werkgelegenheid en groei" over te hevelen naar het instrument voor interregionale innovatie-investeringen als bedoeld in artikel 13 van Verordening (EU) 2021/1058.

- (20) Om de uitvoering te vereenvoudigen en investeringen te versnellen, is het passend aanvullende gerichte wijzigingen aan te brengen in het regelgevingskader voor het gebruik van het JTF. Met name moet de mogelijkheid van een vereenvoudigde selectieprocedure voor concrete acties waaraan een excellentiekeurmerk is toegekend, worden uitgebreid tot het JTF. Voorts moeten de beperkingen voor de herziening van de streefcijfers worden opgeheven om te zorgen voor de nodige flexibiliteit in de context van veranderende uitvoeringsomstandigheden.
- (21) ***Om de lidstaten te ondersteunen bij hun snelle en correcte herprogrammering moet de Commissie de beheerautoriteiten tijdig duidelijke technische verduidelijkingen en ondersteuning bieden, onder meer door middel van een gestructureerd systeem, door het beantwoorden van technische, juridische en procedurele vragen, met name met betrekking tot bij deze verordening ingevoerde maatregelen.***
- (22) Daar de doelstellingen van deze verordening, namelijk de investeringen heroriënteren op kritieke prioriteiten in het kader van de tussentijdse evaluatie en de uitvoering van het beleid vereenvoudigen en versnellen door de Verordeningen (EU) 2021/1058 en (EU) 2021/1056 te wijzigen, niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang en de gevolgen ervan beter door de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstellingen te verwezenlijken.

- (23) De Verordeningen (EU) 2021/1058 en (EU) 2021/1056 moeten daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (24) Gezien de dringende noodzaak om cruciale investeringen mogelijk te maken, in het bijzonder in defensievermogens in de context van dringende geopolitieke uitdagingen, moet deze verordening in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen van Verordening (EU) 2021/1058

Verordening (EU) 2021/1058 wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

i) aan punt a) wordt het volgende punt toegevoegd:

“vii) het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, **waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweërlei gebruik.**”;

ii) punt b) wordt als volgt gewijzigd:

1) punt v) wordt vervangen door:

“v) het bevorderen van veilige toegang tot water, duurzaam waterbeheer, **waaronder geïntegreerd waterbeheer**, en waterweerbaarheid;”;

2) de volgende punten worden toegevoegd:

“xi) het bevorderen van de toegang tot betaalbare **en duurzame** huisvesting;

xii) het bevorderen van interconnectoren en de bijbehorende **transmissie-, distributie-, opslag- en ondersteunende infrastructuur, alsmede het beschermen van kritieke energie-infrastructuur** en de uitrol van oplaadinfrastructuur.”;

iii) aan punt c) wordt het volgende punt toegevoegd:

“iii) het ontwikkelen van veerkrachtige infrastructuur voor defensie, ***waarbij prioriteit wordt gegeven aan infrastructuur voor*** tweërlei gebruik, ***onder meer*** om de militaire mobiliteit in de Unie te bevorderen, ***en het vergroten van de civiele paraatheid.***”;

iv) aan punt d) wordt het volgende punt toegevoegd:

“vii) het bevorderen van de toegang tot betaalbare ***en duurzame*** huisvesting.”;

v) aan punt e), eerste alinea, worden de volgende punten toegevoegd:

“iii) het bevorderen van geïntegreerde territoriale ontwikkeling, door toegang tot betaalbare ***en duurzame*** huisvesting op alle soorten gebieden;

iv) het waarborgen van civiele paraatheid op alle soorten gebieden.”;

vi) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“Concrete acties *om de militaire mobiliteit te bevorderen* die worden ondersteund in het kader van de specifieke doelstelling van de eerste alinea, punt c), iii), zijn in voorkomend geval in de eerste plaats gericht op een of meer van de vier prioritaire militaire mobiliteitscorridors die door de lidstaten zijn vastgesteld in bijlage II bij de militaire eisen voor militaire mobiliteit binnen en buiten de EU, zoals vastgesteld door de Raad op 18 maart 2025. Ondersteunde concrete acties die deel uitmaken van die corridors moeten voldoen aan de infrastructuurvereisten die zijn vastgesteld in uitvoeringshandelingen op basis van artikel 12, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1153 van het Europees Parlement en de Raad*.

* Verordening (EU) 2021/1153 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot vaststelling van de Connecting Europe Facility en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1316/2013 en (EU) nr. 283/2014 (PB L 249 van 14.7.2021, blz. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).”;

- b) in lid 1 bis worden de eerste en tweede alinea vervangen door:

“De middelen in het kader van de in lid 1, eerste alinea, punt a), vi), en punt b), ix), bedoelde specifieke doelstelling worden geprogrammeerd in het kader van specifieke prioriteiten die met de relevante beleidsdoelstelling overeenstemmen.

Indien een programmawijziging uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie wordt ingediend, betaalt de Commissie **20 %** van de toewijzing aan dergelijke specifieke prioriteiten zoals vastgesteld in het besluit tot goedkeuring van de programmawijziging als uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering naast de jaarlijkse voorfinanciering voor het programma waarin artikel 90, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2021/1060 of artikel 51, leden 2, 3 en 4, van Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad* voorziet. ***Indien dergelijke specifieke prioriteiten zijn opgenomen in een programmawijziging die uiterlijk op 31 maart 2025 bij de Commissie is ingediend, betaalt de Commissie een uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering van 30 % van de toewijzing aan die prioriteiten zoals uiteengezet in het besluit tot goedkeuring van de programmawijziging. De uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering*** wordt betaald binnen 60 dagen na de vaststelling van het besluit van de Commissie tot goedkeuring van de programmawijziging.

* Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 betreffende specifieke bepalingen voor de doelstelling “Europese territoriale samenwerking” (Interreg) ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en door externe financieringsinstrumenten (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).”;

c) het volgende lid wordt ingevoegd:

“1 quater. De middelen in het kader van de in lid 1, eerste alinea, punt a), vii), punt b), v), xi) en xii), punt c), iii), punt d), vii) en punt e), iii) **en iv)**, bedoelde specifieke doelstellingen worden geprogrammeerd in het kader van specifieke prioriteiten die met de relevante beleidsdoelstelling overeenstemmen.

Indien een programmawijziging uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie wordt ingediend, betaalt de Commissie **20 %** van de toewijzing aan dergelijke specifieke prioriteiten zoals vastgesteld in het besluit tot goedkeuring van de programmawijziging als uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering naast de jaarlijkse voorfinanciering voor het programma waarin artikel 90, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2021/1060 **en artikel 51, leden 2, 3 en 4, van Verordening (EU) 2021/1059 voorzien**. De uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering wordt betaald binnen 60 dagen na de vaststelling van het besluit van de Commissie tot goedkeuring van de programmawijziging.

Op grond van artikel 90, lid 5, van Verordening (EU) 2021/1060 wordt het als uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering betaalde bedrag uiterlijk in het laatste boekjaar in de rekeningen van de Commissie vereffend.

Op grond van artikel 90, lid 6, van Verordening (EU) 2021/1060 worden eventuele door dergelijke uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering gegenereerde renteopbrengsten op dezelfde wijze voor het betrokken programma gebruikt als het EFRO *of het Cohesiefonds* en worden zij opgenomen in de rekeningen van het laatste boekjaar.

Op grond van artikel 97, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1060 wordt dergelijke uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering niet geschorst.

Op grond van artikel 105, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1060 omvat de voorfinanciering die in aanmerking moet worden genomen bij de berekening van de vrij te maken bedragen, dergelijke betaalde uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering.

In afwijking van artikel 112, *leden 3 en 4*, van Verordening (EU) 2021/1060 **wordt** het maximale medefinancieringspercentage voor een specifieke prioriteit die is vastgesteld ter ondersteuning van de in lid 1, eerste alinea, punt a), vii), punt b), v), xi), en xii), punt c), iii), punt d), vii), en punt e), iii) **en iv)**, van dit artikel bedoelde specifieke doelstellingen **verhoogd met tien procentpunten boven het toepasselijke medefinancieringspercentage, tot maximaal 100 %.**”;

d) lid 3 wordt vervangen door:

“3. Het Cohesiefonds ondersteunt BD 2 en 3, met inbegrip van de in lid 1, eerste alinea, punt b), x), xi), en xii), en punt c), iii), van dit artikel bedoelde specifieke doelstellingen, voor zover dergelijke steun in overeenstemming is met het toepassingsgebied van de steun als bepaald in de artikelen 6 en 7.”;

e) *het volgende lid wordt toegevoegd:*

***“5. In afwijking van artikel 49, lid 3, van Verordening (EU) 2021/1060 is de betrokken lidstaat, voor concrete acties die in het kader van de in lid 1, eerste alinea, punt a), vii), en punt c), iii), van dit artikel bedoelde specifieke doelstellingen worden ondersteund, niet verplicht de gegevens in verband met deze concrete acties openbaar te maken indien dergelijke openbaarmaking om redenen van veiligheid of openbare orde niet is toegestaan op grond van artikel 69, lid 5, van Verordening (EU) 2021/1060. Daartoe stellen de lidstaten, alvorens zij de concrete actie in kwestie voor steun selecteren, de Commissie van hun voornemen in kennis. Deze alinea doet geen afbreuk aan het recht van de Commissie en de Europese Rekenkamer op toegang tot de informatie die nodig is om hun taken met betrekking tot verificaties en audits uit te voeren, noch aan de plicht van het Europees Parlement om politieke controle uit te oefenen op grond van artikel 14 VEU en toezicht te houden op de uitvoering van de Uniebegroting op grond van artikel 319 VWEU.*”**

Begunstigden zijn niet onderworpen aan de vereisten van artikel 50, lid 1, punten c), d) en e), van Verordening (EU) 2021/1060 voor concrete acties die verband houden met de specifieke doelstellingen als bedoeld in lid 1, punt a), vii), en punt c), iii), van dit artikel, indien het publiekelijk tonen van informatie over de ondersteuning of de organisatie van een communicatie-evenement of -activiteit niet vereist is om redenen van veiligheid of openbare orde op grond van artikel 69, lid 5, van Verordening (EU) 2021/1060.

De Commissie stelt het Europees Parlement ten minste eenmaal per jaar op geaggregeerde wijze in kennis van het aantal concrete acties waarvoor de in de tweede alinea bedoelde afwijking geldt, alsmede van de totale kosten ervan, met inachtneming van de vertrouwelijkheidsvereisten.”;

2) in artikel 4 wordt lid 10 vervangen door:

“10. Aan de in lid 6 van dit artikel genoemde vereisten in verband met thematische concentratie moet worden voldaan tijdens de gehele programmeringsperiode, ook wanneer EFRO-toewijzingen worden overgedragen tussen prioriteiten van een programma of tussen programma's onderling, evenals bij de tussentijdse evaluatie in overeenstemming met artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060. Indien een lidstaat een verzoek tot wijziging van een programma indient overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/1060, mogen bedragen die zijn geprogrammeerd voor de specifieke doelstellingen als bedoeld in **artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vi), en punt b), ix),** van deze verordening, alsook voor de specifieke doelstellingen als bedoeld in **artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vii), punt b), v), xi) en xii), punt c), iii), punt d), vii), en punt e), iii) en iv),** van deze verordening, worden meegeteld voor de bedragen die vereist zijn voor BD 1 of BD 2 of worden verdeeld tussen de twee.

Indien een lidstaat voldoet aan de vereisten inzake thematische concentratie op het niveau van de regiocategorieën, mogen bedragen die zijn geprogrammeerd voor de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vi) en punt b), ix), en voor de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vii), punt b), v), xi) en xii), punt c), iii), punt d), vii), en punt e), iii) en iv), en die de drempels voor thematische concentratie voor een regiocategorie overschrijden, worden meegeteld voor de drempels voor thematische concentratie in andere regiocategorieën binnen dezelfde beleidsdoelstelling.

Dit lid is uitsluitend van toepassing bij de overdracht van toewijzingen voor de in dit lid genoemde specifieke doelstellingen van meer ontwikkelde regio's of overgangsregio's naar minder ontwikkelde regio's en van meer ontwikkelde regio's naar overgangsregio's.”;

3) artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

i) de eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

1) punt e) wordt vervangen door:

“e) wanneer zij bijdragen tot de specifieke doelstellingen in het kader van BD 1 als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vi) en vi), of tot de specifieke doelstelling in het kader van BD 2 als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt b), ix), ***in minder ontwikkelde en overgangsregio’s, alsook in meer ontwikkelde regio’s van lidstaten waarvan het gemiddelde bbp per hoofd van de bevolking lager is dan het EU-27-gemiddelde, gemeten in koopkrachtstandaarden en berekend op basis van de cijfers van de Unie voor de periode 2015-2017, met behoud van een focus op kmo’s;***”;

2) de volgende punten worden toegevoegd:

“f) wanneer zij bijdragen tot een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang dat de Commissie op grond van artikel 107, lid 3, punt b), VWEU als verenigbaar met de interne markt heeft aangemerkt, waarbij rekening is gehouden met de mededeling van de Commissie van 25 november 2021 getiteld “Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun ter bevordering van de verwezenlijking van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang”, met behoud van een focus op kmo’s;

- g) wanneer zij industriële aanpassingen in verband met de decarbonisatie van productieprocessen en producten vergemakkelijken *in minder ontwikkelde en overgangsregio's, alsook in meer ontwikkelde regio's in lidstaten waarvan het gemiddelde bbp per hoofd van de bevolking lager is dan het EU-27-gemiddelde, gemeten in koopkrachtstandaarden en berekend op basis van de cijfers van de Unie voor de periode 2015-2017, met behoud van een focus op kmo's.*";
- ii) de tweede alinea *wordt vervangen door:*
- “De punten e) en g) van de eerste alinea zijn van toepassing op Interreg-programma's wanneer het geografische toepassingsgebied van het programma binnen de Unie uitsluitend bestaat uit de in die punten vermelde regiocategorieën.”;*

b) de volgende leden worden toegevoegd:

“10. Naast de in artikel 14 van Verordening (EU) 2021/1060 genoemde mogelijkheden kunnen de lidstaten, met instemming van de betrokken beheerautoriteiten, middelen uit het EFRO en het Cohesiefonds toewijzen aan het lidstaatcompartiment van het InvestEU-fonds om deze middelen beschikbaar te stellen via het in het InvestEU-programma op te nemen financieringsinstrument. Dergelijke bijdragen zijn *ofwel* onderworpen aan de procedures van artikel 14 van Verordening (EU) 2021/1060 en tellen dan mee voor de in dat artikel vastgestelde maxima, *ofwel worden ze cumulatief meegeteld, mits de totale overdrachten niet meer dan 50 miljoen EUR bedragen*. Middelen die worden gegenereerd door of toe te schrijven zijn aan de bedragen die overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU) 2021/1060 aan het financieringsinstrument InvestEU worden bijgedragen, worden overeenkomstig de bijdrageovereenkomst ter beschikking van de lidstaat gesteld en worden gebruikt voor steun in het kader van dezelfde doelstelling of doelstellingen in de vorm van financieringsinstrumenten of begrotingsgaranties.

11. Naast de mogelijkheden van artikel 73, lid 4, van Verordening (EU) 2021/1060 kan de beheerautoriteit voor projecten die rechtstreeks deelnemen aan een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang dat de Commissie op grond van artikel 107, lid 3, punt b), VWEU als verenigbaar met de interne markt heeft aangemerkt, waarbij rekening is gehouden met de mededeling van de Commissie van 25 november 2021 getiteld “Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun ter bevordering van de verwezenlijking van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang”, besluiten rechtstreeks steun uit het EFRO te verlenen, op voorwaarde dat dergelijke concrete acties voldoen aan de vereisten van artikel 73, lid 2, punten a), b) en g), van Verordening (EU) 2021/1060.

* Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).”;

4) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 7 bis

Specifieke bepalingen in verband met de tussentijdse evaluatie en de bijbehorende flexibiliteit

1. In 2026 betaalt de Commissie **1,5 %** van de totale steun uit het EFRO, het Cohesiefonds **en het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF)**, opgericht bij Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad*, op grond van het besluit tot goedkeuring van de programmawijziging, als aanvullende eenmalige voorfinanciering. Dat aanvullende eenmalige voorfinancieringspercentage wordt verhoogd tot **9,5 %** voor programma's in het kader van de doelstelling “investeren in werkgelegenheid en groei” die een of meer aan Rusland, Belarus of Oekraïne grenzende regio's van NUTS-niveau 2 bestrijken, mits het programma niet het gehele grondgebied van de betrokken lidstaat bestrijkt. Wanneer echter regio's van NUTS-niveau 2 die grenzen aan Rusland, Belarus of Oekraïne uitsluitend worden opgenomen in programma's die het gehele grondgebied van de betrokken lidstaat bestrijken, is het verhoogde percentage ook van toepassing op dergelijke programma's.

2. De in lid 1 van dit artikel bedoelde aanvullende eenmalige voorfinanciering is alleen van toepassing wanneer de overheveling van ten minste **10 %** van de financiële middelen van het programma naar een of meer van de specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld voor de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vi) en vii), punt b), v), ix), xi) en xii), punt c), iii), punt d), vii), en punt e), iii) **en iv)**, is goedgekeurd in het kader van de tussentijdse evaluatie, op voorwaarde dat het verzoek tot programmawijziging uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie is ingediend (de “drempel van 10 %”).

De volgende overhevelingen binnen hetzelfde programma tellen ook mee voor de drempel van 10 %:

- a) overhevelingen van het ESF+ naar een of meer van de specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld op grond van de artikelen 12 bis, 12 quater en 12 quinquies van Verordening (EU) 2021/1057 in het kader van de tussentijdse evaluatie;***
- b) overhevelingen van het JTF naar de specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld ter ondersteuning van investeringen die bijdragen aan STEP-doelstellingen of die zijn vastgesteld ter bevordering van de toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting op grond van Verordening (EU) 2021/1056 in het kader van de tussentijdse evaluatie;***

- c) *overhevelingen van het EFRO of het Cohesiefonds naar de specifieke prioriteiten voor de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vi), en punt b), ix), van deze verordening, of overhevelingen van het ESF+ naar specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld op grond van artikel 12 bis van Verordening (EU) 2021/1057 dan wel van het JTF naar de specifieke prioriteiten vastgesteld ter ondersteuning van investeringen die bijdragen aan STEP-doelstellingen die vóór de tussentijdse evaluatie in programmawijzigingen zijn goedgekeurd;*
- d) *overhevelingen van het EFRO of het Cohesiefonds naar de specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld voor de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt b), v), die sinds 1 januari 2025 in programmawijzigingen zijn goedgekeurd.*

3. *De volgende middelen worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van het bedrag dat overeenkomt met de drempel van 10 %:*
- a) *middelen uit het herstelinstrument van de Europese Unie als bedoeld in artikel 4 van Verordening (EU) 2021/1056;*
 - b) *de aanvullende financiering voor ultraperifere gebieden als bedoeld in artikel 110, lid 1, punt e), van Verordening (EU) 2021/1060;*
 - c) *de middelen die worden overgeheveld naar een of meer van de specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld ter ondersteuning van de respons op natuurrampen op grond van artikel 12 ter van Verordening (EU) 2021/1057 of in het kader van de in artikel 3, lid 1, punt b), x), van deze verordening bedoelde specifieke doelstelling.*
4. De aanvullende eenmalige voorfinanciering die aan de lidstaat is verschuldigd en die voortvloeit uit programmawijzigingen in het kader van de overheveling naar de in lid 2 van dit artikel bedoelde prioriteiten, wordt voor de berekening van de op grond van artikel 105 van Verordening (EU) 2021/1060 vrij te maken bedragen, meegeteld als betalingen die in 2025 zijn verricht, op voorwaarde dat het verzoek tot programmawijziging uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie is ingediend.

5. In afwijking van artikel 63, lid 2, en artikel 105, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1060 is de uiterste datum voor de subsidiabiliteit van de uitgaven en de vrijmaking 31 december 2030 wanneer programmawijzigingen zijn goedgekeurd waarbij ten minste **10 %** van de financiële middelen van het programma wordt overgeheveld naar een of meer van de specifieke prioriteiten **als bedoeld in lid 2** van dit artikel.
6. ***Indien een lidstaat slechts één programma heeft dat zijn gehele grondgebied bestrijkt en dat programma uit het EFRO, het Cohesiefonds, het ESF+ en het JTF wordt gefinancierd, is de in lid 5 bedoelde afwijking van toepassing wanneer ten minste 7 % van de financiële middelen van het programma wordt overgeheveld naar een of meer van de specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld voor de in lid 2 bedoelde specifieke doelstellingen.***

7. *Met betrekking tot de in de leden 5 en 6 van dit artikel bedoelde programma's wordt, indien in Verordening (EU) 2021/1060 of in een van de fondsspecifieke verordeningen de uiterste datum voor de toepassing van het prestatiekader en van de vereisten inzake financieel beheer, rapportage en evaluatie is vastgesteld, die datum geacht te verwijzen naar dezelfde datum in het volgende jaar. Bovendien wordt, in afwijking van artikel 2, punt 29), van Verordening (EU) 2021/1060, voor dergelijke programma's het laatste boekjaar geacht te verwijzen naar de periode die loopt van 1 juli 2030 tot en met 30 juni 2031.*
8. De lidstaten kunnen in verzoeken om programmawijzigingen die zijn ingediend op grond van artikel 24 van Verordening (EU) 2021/1060, verzoeken om de in het kader van de doelstelling "investeren in werkgelegenheid en groei" geprogrammeerde EFRO-middelen over te hevelen naar het Stedelijk Europa-initiatief en naar de instrumenten voor interregionale innovatie-investeringen als bedoeld in respectievelijk artikel 12 en artikel 13 van deze verordening. Overgehevelde middelen worden gebruikt ten voordele van de betrokken lidstaat. Dergelijke overhevelingen vormen geen overdrachten in de zin van artikel 26 van Verordening (EU) 2021/1060.
9. *Overeenkomstig artikel 40, lid 2, punt d), en artikel 8 van Verordening (EU) 2021/1060 worden verzoeken om programmawijzigingen met het oog op de overheveling van middelen in het kader van de tussentijdse evaluatie pas ingediend na goedkeuring door het monitoringcomité. Wanneer een dergelijke overheveling betrekking heeft op middelen die op grond van artikel 28 van die verordening zijn geprogrammeerd, geschiedt dit na overleg met de bevoegde lokale en regionale overheden, in overeenstemming met de Europese gedragscode inzake partnerschap.*

10. In afwijking van artikel 112, **leden 3 en 4**, van Verordening (EU) 2021/1060 **wordt** het maximale medefinancieringspercentage voor prioriteiten in programma's in het kader van de doelstelling "investeren in werkgelegenheid en groei" die een of meer aan Rusland, Belarus of Oekraïne grenzende regio's van NUTS-niveau 2 bestrijken, **verhoogd met tien procentpunten boven het toepasselijke medefinancieringspercentage, tot maximaal 100 %**. Het hogere medefinancieringspercentage geldt niet voor programma's die het gehele grondgebied van de betrokken lidstaat bestrijken, tenzij die regio's van NUTS-niveau 2 alleen worden opgenomen in programma's die het gehele grondgebied van de betrokken lidstaat bestrijken.

De in de eerste alinea van dit lid vastgestelde afwijking is alleen van toepassing wanneer de overheveling van ten minste **10 %** van de financiële middelen van het programma naar een of meer van de in lid 2 van dit artikel bedoelde specifieke prioriteiten is goedgekeurd, op voorwaarde dat het verzoek tot programmawijziging uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie is ingediend.

11. Naast de op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1060 in te dienen beoordeling van het resultaat van de tussentijdse evaluatie voor elk programma, kunnen de lidstaten ***uiterlijk op 31 december 2025*** opnieuw een aanvullende beoordeling en daarmee verband houdende verzoeken tot wijziging van het programma indienen ***bij de Commissie***, rekening houdend met de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 1, eerste alinea, punt a), vi), en vii), punt b), v), ix), xi), xii), punt c), iii), punt d), vii), en punt e), iii) en iv). De in artikel 24 van Verordening (EU) 2021/1060 vastgestelde termijnen zijn van toepassing.
12. Indien de klimaatbijdrage van het Cohesiefonds als bedoeld in artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1060 het streefcijfer van 37 % van de totale toewijzing ervan zou overschrijden, kan het bedrag dat dat streefcijfer overschrijdt in aanmerking worden genomen bij de berekening van de klimaatbijdrage van het EFRO om het streefcijfer van 30 % van de totale toewijzing ervan te halen. De bedragen die het EFRO-streefcijfer voor klimaatbijdragen van 30 % van de totale toewijzing ervan overschrijden, kunnen in aanmerking worden genomen bij de berekening van de klimaatbijdrage van het Cohesiefonds.

* Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>).”;

5) aan artikel 12 wordt het volgende lid toegevoegd:

“4. Innovatieve acties die zijn beoordeeld in een oproep tot het indienen van voorstellen in het kader van het Stedelijk Europa-initiatief, voldoen aan de minimumkwaliteitseisen van die oproep en vanwege budgettaire beperkingen niet kunnen worden gefinancierd, kunnen van de Commissie een excellentiekeurmerk krijgen.

Voor de toepassing van het excellentiekeurmerk wordt het Stedelijk Europa-initiatief beschouwd als een andere bron van de Unie dan de programma's die worden uitgevoerd en opgesteld overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EU) 2021/1060.”;

6) in bijlage I wordt tabel 1 als volgt gewijzigd:

a) onder beleidsdoelstelling 1 wordt de volgende rij toegevoegd:

	“vii) het versterken van de industriële capaciteit om defensievermogens te bevorderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan vermogens voor tweeërlei gebruik	Alle RCO vermeld voor specifieke doelstelling i) of iii) RCO 128 - Ondernemingen die steun ontvangen, voornamelijk in verband met de bevordering van vermogens voor tweeërlei gebruik en defensievermogens (RearmEU) - ondernemingen	Alle RCR vermeld voor specifieke doelstelling i) of iii)”;
--	---	---	--

;

- b) in beleidsdoelstelling 2 wordt de rij voor specifieke doelstelling v) vervangen door:

	“v) het bevorderen van veilige toegang tot water, duurzaam waterbeheer, waaronder geïntegreerd waterbeheer , en waterweerbaarheid	RCO 30 - Lengte van de nieuwe of verbeterde pijpleidingen voor de leidingnetten van openbare watervoorziening - km RCO 31 - Lengte van de nieuwe of verbeterde pijpleidingen voor het openbaar netwerk voor de opvang van afvalwater - km RCO 32 - Nieuwe of verbeterde capaciteit voor afvalwaterbehandeling - inwonerequivalent	RCR 41 - Inwoners aangesloten op verbeterde openbare watervoorziening - personen RCR 42 - Inwoners ten minste aangesloten op openbare installaties voor secundaire afvalwaterbehandeling - personen RCR 43 - Watern verliezen in distributiesystemen voor openbare watervoorziening - kubieke meter per jaar”;
--	---	---	--

;

c) onder beleidsdoelstelling 2 worden de volgende rijen toegevoegd:

		RCO 18 - Betaalbare en duurzame woningen met verbeterde energieprestaties - woningen	RCR 26 - Jaarlijks primair energieverbruik (waarvan: betaalbare en duurzame woningen, openbare gebouwen, ondernemingen, overige) - MWh/jaar
	“xi) het bevorderen van de toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting	RCO 65 - Capaciteit van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - personen	RCR 29 - Geraamde broeikasgasemissies – ton CO ₂ eq./jaar
			RCR 67 - Jaarlijkse gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - gebruikers/jaar

	xii) het bevorderen van interconnectoren en de bijbehorende <i>transmissie-, distributie-, opslag- en ondersteunende infrastructuur, alsmede het beschermen van kritieke energie- infrastructuur</i> en de uitrol van oplaadinfrastructuur	RCO 59 - Infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (tankstations/oplaadpunten) RCO 131 - <i>Energietransport- of distributienetwerklijnen</i> en interconnectoren - nieuw aangelegde of verbeterde <i>RCO 105 - Oplossingen voor elektriciteitsopslag”</i>	
--	--	--	--

;

- d) onder beleidsdoelstelling 3 wordt de volgende rij toegevoegd:

	“iii) het ontwikkelen van veerkrachtige infrastructuur voor defensie, waarbij prioriteit wordt gegeven aan infrastructuur voor tweërlei gebruik, onder meer om de militaire mobiliteit voor de Unie te bevorderen, en het vergroten van de civiele paraatheid	Alle RCO vermeld voor specifieke doelstellingen i) of ii) RCO 129 - Infrastructuur aangepast aan de eisen inzake militaire mobiliteit RCO 29 - Capaciteit van gebouwde of gerenoveerde polyvalente schuilplaatsen (personen)	Alle RCR vermeld voor specifieke doelstellingen i) of ii)”
--	---	--	---

;

- e) onder beleidsdoelstelling 4 wordt de volgende rij toegevoegd:

	“vii) het bevorderen van de toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting	RCO 18 - Betaalbare en duurzame woningen met verbeterde energieprestatie - woningen RCO 65 - Capaciteit van nieuwe of gemoderniseerde sociale, betaalbare en duurzame huisvesting - personen	RCR 26 - Jaarlijks primair energieverbruik (waarvan: betaalbare en duurzame woningen, openbare gebouwen, ondernemingen, overige) - MWh/jaar RCR 29 - Geraamde broeikasgasemissies - ton CO₂ eq./jaar RCR 67 - Jaarlijkse gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - gebruikers/jaar”
--	---	--	--

;

f) onder beleidsdoelstelling 5 wordt de volgende rij toegevoegd:

	“iii) het bevorderen van geïntegreerde territoriale ontwikkeling, door toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting in alle soorten gebieden	RCO 18 - Betaalbare en duurzame woningen met verbeterde energieprestatie - woningen RCO 65 - Capaciteit van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - personen	RCR 26 - Jaarlijks primair energieverbruik (waarvan: betaalbare en duurzame woningen, openbare gebouwen, ondernemingen, overige) - MWh/jaar RCR 29 - Geraamde broeikasgasemissies - ton CO₂ eq./jaar RCR 67 - Jaarlijkse gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - gebruikers/jaar”
--	--	--	--

Artikel 2

Wijzigingen van Verordening (EU) 2021/1056

Verordening (EU) 2021/1056 wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 8, lid 2, wordt als volgt gewijzigd:

a) de eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

i) punt f) wordt vervangen door:

“f) investeringen in slimme en duurzame lokale mobiliteit, met inbegrip van de decarbonisatie van de lokale vervoerssector en de infrastructuur daarvan, alsook de uitrol van oplaadinfrastructuur;”;

ii) punt i) wordt vervangen door:

“i) investeringen in de regeneratie en decontaminatie van brownfields, in water en in bodemherstel, waar nodig met inbegrip van de noodzakelijke groene infrastructuur en herbestemmingsprojecten, rekening houdend met het beginsel “de vervuiler betaalt;”;

iii) de volgende punten toegevoegd:

*“p) bevordering van de toegang tot betaalbare **en duurzame** huisvesting;*

q) ondersteuning van systemen voor energieopslag als bijdrage aan de decarbonisatie van regionale economieën en de integratie van hernieuwbare energie in het net.”;

- b) *de tweede alinea wordt geschrapt;*
- c) de vierde alinea wordt vervangen door:

“Het JTF kan ook steun verlenen voor productieve investeringen in andere ondernemingen dan kleine en middelgrote ondernemingen, met behoud van een focus op kmo's. Dergelijke investeringen komen alleen voor steun in aanmerking ***indien zij noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het territoriale plan voor een rechtvaardige transitie, indien de steun noodzakelijk is voor het scheppen van banen op het vastgestelde grondgebied, en*** indien zij niet leiden tot een verplaatsing als gedefinieerd in artikel 2, punt 27, van Verordening (EU) 2021/1060. Voor het verlenen van dergelijke steun is geen herziening van het territoriale plan voor een rechtvaardige transitie vereist indien die herziening uitsluitend verband houdt met de kloofanalyse. ***Voor investeringen die bijdragen aan de in artikel 2 van Verordening (EU) 2024/795 bepaalde STEP-doelstellingen*** wordt in de selectieprocedure rekening gehouden met leer-werktrajecten en banen, onderwijs of opleidingen voor nieuwe vaardigheden.”;

d) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“Voor concrete acties waaraan een excellentiekeurmerk is toegekend als gedefinieerd in artikel 2, punt 45), van Verordening (EU) 2021/1060 en voor projecten die rechtstreeks deelnemen aan een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang dat de Commissie op grond van artikel 107, lid 3, punt b), VWEU als verenigbaar met de interne markt heeft aangemerkt, waarbij rekening is gehouden met de mededeling van de Commissie van 25 november 2021 getiteld “Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun ter bevordering van de verwezenlijking van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang”, kan de beheerautoriteit besluiten rechtstreeks steun uit het JTF te verlenen, op voorwaarde dat dergelijke concrete acties bijdragen tot de specifieke doelstelling van artikel 2 van deze verordening en tot de uitvoering van de territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie.”;

2) aan artikel 10 *worden de* volgende *leden* toegevoegd:

“5. Indien JTF-middelen als prioriteiten zijn geprogrammeerd binnen een programma dat ook EFRO-, **ESF**+- of Cohesiefonds-middelen omvat, kunnen de lidstaten naast de op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1060 in te dienen beoordeling van het resultaat van de tussentijdse evaluatie voor elk programma, **uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie** opnieuw een aanvullende beoordeling en daarmee verband houdende verzoeken tot wijziging van het programma indienen, rekening houdend met de specifieke doelstellingen **en ondersteunde activiteiten** die zijn geïntroduceerd bij Verordening (EU) .../...⁺. De termijnen van artikel 24 van Verordening (EU) 2021/1060 zijn van toepassing.

Een dergelijk programma kan in voorkomend geval profiteren van de aanvullende eenmalige voorfinanciering als bedoeld in artikel 7 bis, lid 1, eerste alinea, van Verordening (EU) 2021/1058.

Indien voor een dergelijk programma een verlengde termijn geldt voor de subsidiabiliteit van uitgaven en de vrijmaking overeenkomstig artikel 7 bis van Verordening (EU) 2021/1058, is die verlenging ook van toepassing op de JTF-middelen.

⁺ PB: gelieve het nummer van deze wijzigingsverordening in te voegen.

6. *Indien JTF-middelen in een specifiek programma zijn geprogrammeerd, kunnen de lidstaten overeenkomstig artikel 8, lid 2, eerste alinea, punt p), van deze verordening specifieke prioriteiten vaststellen ter ondersteuning van investeringen die bijdragen tot de doelstellingen van het STEP of ter bevordering van de toegang tot betaalbare huisvesting.*

Indien ten minste 10 % van de financiële middelen van het programma wordt overgeheveld naar een of meer specifieke prioriteiten als bedoeld in de eerste alinea, betaalt de Commissie in 2026 1,5 % van de totale steun uit het JTF aan het programma als uitzonderlijke eenmalige voorfinanciering. Daarnaast tellen ook overhevelingen naar specifieke prioriteiten die zijn vastgesteld ter ondersteuning van investeringen die bijdragen aan de doelstellingen van het STEP en zijn goedgekeurd in programmawijzigingen voorafgaand aan de tussentijdse evaluatie, mee voor de drempel van 10 %. Bij de berekening van het bedrag dat overeenstemt met 10 % van de financiële middelen van het programma wordt geen rekening gehouden met de in artikel 4 bedoelde middelen uit het herstelinstrument van de Europese Unie.

De aan de lidstaat verschuldigde voorfinanciering die voortvloeit uit programmawijzigingen op grond van de overheveling naar de in de eerste alinea van dit lid bedoelde prioriteiten, wordt voor de berekening van de op grond van artikel 105 van Verordening (EU) 2021/1060 vrij te maken bedragen meegeteld als betalingen die in 2025 zijn verricht, op voorwaarde dat het verzoek tot programmawijziging uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie is ingediend.

In afwijking van artikel 63, lid 2, en artikel 105, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1060 is de uiterste datum voor de subsidiabiliteit van de uitgaven en de vrijmaking 31 december 2030. Die afwijking is alleen van toepassing wanneer programmawijzigingen zijn goedgekeurd waarbij ten minste 10 % van de financiële middelen van het programma wordt overgeheveld naar een of meer specifieke prioriteiten als bedoeld in de tweede alinea van dit lid.

Voor dergelijke programma's wordt dit, indien in Verordening (EU) 2021/1060 de uiterste datum voor de toepassing van het prestatiekader en de vereisten inzake financieel beheer, rapportage en evaluatie is vastgesteld, gelezen als een verwijzing naar dezelfde datum in het volgende jaar. Bovendien wordt, in afwijking van artikel 2, punt 29), van Verordening (EU) 2021/1060, voor dergelijke programma's het laatste boekjaar geacht te verwijzen naar de periode die loopt van 1 juli 2030 tot en met 30 juni 2031.

Naast de op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1060 in te dienen beoordeling van het resultaat van de tussentijdse evaluatie voor elk programma, kunnen de lidstaten uiterlijk op 31 december 2025 bij de Commissie opnieuw een aanvullende beoordeling en daarmee verband houdende verzoeken tot wijziging van het programma indienen, rekening houdend met de ondersteunde activiteiten die zijn geïntroduceerd bij Verordening (EU) .../...⁺. De termijnen van artikel 24 van Verordening (EU) 2021/1060 zijn van toepassing.

* Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad van ... (PB ...).”;

⁺ PB: gelieve het nummer van deze wijzigingsverordening en het nummer, de datum en de PB-referentiegegevens in de overeenkomstige voetnoot in te voegen.

3) in artikel 11, lid 2, *worden de punten h) en i) vervangen door:*

“h) wanneer steun moet worden verleend voor productieve investeringen in andere ondernemingen dan kmo’s, een indicatieve lijst van te steunen concrete acties en ondernemingen en een motivering van de noodzaak van dergelijke steun, onder meer door, waar nodig voor de beoordeling van staatssteun, een kloofanalyse waaruit blijkt dat het verwachte banenverlies zonder de investering groter zou zijn dan het verwachte aantal gecreëerde banen;

i) wanneer steun moet worden verleend voor investeringen ter vermindering van de broeikasgasemissies van activiteiten die zijn opgenomen in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG, een lijst van de te ondersteunen concrete acties en een motivering dat ze bijdragen tot de transitie naar een klimaatneutrale economie en leiden tot een vermindering van de broeikasgasemissies die verder gaat dan de betreffende benchmarks voor kosteloze toewijzing in het kader van Richtlijn 2003/87/EG, en mits die concrete acties noodzakelijk zijn voor de bescherming van een aanzienlijk aantal banen;”;

4) in artikel 12 wordt lid 2 vervangen door:

“2. Voor de outputindicatoren bedragen de uitgangswaarden nul. De intermediaire streefdoelen voor 2024 en de streefcijfers voor 2029 zijn cumulatief.”;

- 5) *in bijlage II wordt in punt 2.4 de tekst die verwijst naar artikel 11, lid 2, punt h), vervangen door:*

“Alleen invullen wanneer steun wordt verleend voor productieve investeringen in andere ondernemingen dan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's):

- een indicatieve lijst van te ondersteunen concrete acties en ondernemingen en voor elk ervan een motivering van de noodzaak van dergelijke steun, onder meer door, waar nodig voor de beoordeling van staatssteun, een kloofanalyse waaruit blijkt dat het verwachte banenverlies zonder de investering groter zou zijn dan het verwachte aantal gecreëerde banen

Dit onderdeel bijwerken of invullen in het kader van de herziening van de territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie, afhankelijk van het besluit dergelijke steun te verlenen.”;

6) *aan bijlage III wordt de volgende rij toegevoegd:*

<i>“RCO 18 - Betaalbare en duurzame woningen met verbeterde energieprestaties - woningen RCO 65 - Capaciteit van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - personen</i>	<i>RCR 26 - Jaarlijks primair energieverbruik (waarvan: betaalbare en duurzame woningen, openbare gebouwen, ondernemingen, overige) - MWh/jaar</i> <i>RCR 29 - Geraamde broeikasgasemissies - ton CO₂ eq./jaar</i> <i>RCR 67 - Jaarlijkse gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde betaalbare, duurzame en sociale huisvesting - gebruikers/jaar”</i>
---	--

.

Artikel 3

Beperkingen op programmawijzigingen en overdrachten

Bedragen die overeenstemmen met vastleggingen die zijn opgeschort door in het kader van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 vastgestelde maatregelen en bedragen die het flexibiliteitsbedrag overschrijden dat overeenstemt met de specifieke doelstellingen die zijn onderworpen aan een negatieve beoordeling door de Commissie op basis van de toepassing van horizontale randvoorwaarden op grond van artikel 15 van Verordening (EU) 2021/1060, worden niet onderworpen aan een programmawijziging of -overdracht op grond van deze verordening.

Artikel 4

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement

Voor de Raad

De voorzitter

De voorzitter

Verklaring van de Commissie over de eerbiediging van de rechtsstaat naar aanleiding van de vaststelling van Verordening (EU) [2025/...]¹

De Commissie benadrukt dat de eerbiediging van de rechtsstaat en de grondrechten van het grootste belang is voor de Europese Unie. De Commissie begrijpt het voornemen van de medewetgevers om de bescherming van de begroting van de Unie te waarborgen met hun amendementen op het voorstel van de Commissie. De Commissie blijft zich inzetten voor de handhaving van de rechtsstaat bij de uitvoering van de fondsen en zal elk verzoek om programmawijzigingen beoordelen in overeenstemming met de verordening gemeenschappelijke bepalingen (GB-verordening), de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat en de bepalingen van de verordening inzake de tussentijdse evaluatie.

¹ PB L ... [nummer, datum, blz, ELI].